

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdajanje „EDINOSTI“ stane: celeletno K 5.20, pol leta 2.60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „EDINOST“

sklicuje na

jutri, dne 18. junija t. l.

ob 4. uri popoldne

dva javna shoda

in sicer v Šklednju v dvorano Sancin-Čemotovo in pri Sv. Ivanu v dvorano „Narodnega doma“.

Na dnevnem redu je:

Tržaška volilna reforma.

BRZOJAVNE VESTI.

Avstrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 16. Zbornica je nadaljevala specialno debato o proračunu. Med drugimi sta govorila tudi posl. Hribar in Štrekelj.

Dijaška demonstracija.

DUNAJ 16. Danes opoldne je bila pred parlamentom dijaška demonstracija. Dijaki, njih okoli 600, so prišli pred parlamentarno rampo. Vrata parlamenta so zaprli. Poslanec Mehl in Pernerstorfer sta nagovorila dijakе ter je zagotavljala svojih simpatij. Pozvala sta jih, naj ne dajo stražam nikakega povoda, da postopajo proti njim. Dijaki so zatem odšli, ne da bi bilo prišlo do resnega konflikta.

Štrajk na češki tehnik v Brnu.

BRNO 16. Na češki tehnik so se danes deloma vršila predavanja. Štrajkujoči dijaki so pa skušali predavanja preprečiti, tako da je bil rektor prisiljen ustaviti predavanja. Za 12. uro opoldne je napovedana konferenca proforskega kolegija.

Kazenska razprava proti tatinski bandi.

LVOV 16. Pred tukajšnjim porotnim sodiščem je danes pričela glavna razprava proti 16 členom mednarodne tatinske bande, na čelu katere je bil Wesszynski. Obtoženci so ugomili v več blagaja oziroma so zakrivali ali se udeležili drugih velikih tatvin. Razprava utegne trajati 14 dni. Pozvanih je 120 prič.

Princ Viktor Napoleon.

BELIGRAD 16. Princ Viktor Napoleon, ki se je kakor gost kraljev mudil tukaj tri dni, je odpotoval danes na Dunaj. Kralj je podelil princu veliki križ reda Karagorgijeve zvezde.

Maroko.

PARIZ 16. „Matinu“ poročajo od 14. t. m. iz Elkzara: Oba od pristašev Mulej Hafida ujeta francoska instruktorja sta bila hudo pretepana. Le guvernerju mesta se je zahvaliti, da jih niso ubili. Položaj Evropejcev, izlasti Francozov je tem nevarnejši, ker so vse zveze pretrgane.

PARIZ 16. „Petit Parisien“ je zvedel od pristojne stvari, da bo politika Francije nasproti Mulej Hafidu odvisna seveda od njegovega lastnega vedenja. Ako Mulej Hafid osvobodi v Elkzaru ujete francoske varovance

in ako se bodo njegove čete korektno vedle, utegne Francija sama priznati Mulej Hafida, a bo tudi delala na to, da ga priznajo vse države, ki so podpisale algeriskro pogodbo. Francija ne bo podpirala nobenega pretendenta. Sploh se Francoska ne bo umešavala v notranje stvari Maroka.

LONDON 16. Brzojavka „Morning Post“ iz Tangerja od 15. t. m. poroča, da se je Kaid rodu Anfonis izjavil za Mulej Hafida.

PARIZ 16. „Agence Havas“ poroča iz Feza od 11. t. m., da je Mulej Hafid poslal poslanštvom pismo, v katerem jih prosi, naj se poslanštva in konzuli vrnejo v Fez.

TANGER 16. (Ag. Havas). Skoraj vsi rodovi Andjeras in Arzilas so Mulej Hafida proglasili sultanom. Tudi neki shod, ki ga je v petek Raisuli sklical v Šabr, je baje Mulej Hafida proglasil sultanom.

Portugalska poslanska zbornica.

LIZBONA 16. Poslanska zbornica je pričela razpravo zakonskega načrta glede predplačil, danih kraljevi hiši. Pristaši Alpoina so finančnega ministra v njegovem govoru večkrat hrupno prekinili. Predsednik je moral zaključiti sejo. Razprava se jutri nadaljuje.

Iz Perzije.

PETROGRAD 16. Glasom poročila iz Erivana so perzijski revolucionarji princa Bali es Saltane postavili kakor protušaha, drugi pretendent je baje princ Sili es Saltane.

Dunaj 16. „Korresp. Wilhelm“ poroča, da se cesar koncem tega meseca poda v Isl. Tamkaj ostane do 8. septembra in se potem vrne na Dunaj. Dne 10. septembra bo prisostvoval zadržnici za cesarico Elizabeto. Sredi septembra pojde cesar na velike vojaške vaje v Južno Ogrsko. Za časa vaj bo cesar bival v gradu vesprimškega škofa Horniga. Mudil se bo tamkaj 3 dni. Potem se vrne na Dunaj. Letos ne bo cesar bržkone inspiciral sotorišču v Brucku.

Dunaj 16. Egiptovski kediv je predpoludne odpotoval v Pariz.

Praga 16. Profesor matematike na tukajšnji češki tehniški visoki šoli, Karol Pelz je danes v starosti 65 let umrl.

Praga 16. Minister Gessmann se je sinoči vrnil na Dunaj.

Madrid 16. Kralj se je danes povrnil semkaj.

Beligrad 16. Državni svetnik Jovanović je imenovan predsednikom kasacijskega sodišča.

Strassburg 16. Proti 9 župnikom alzaške duhovščine je radi modernistiških nazorov in naukov uvedena cerkvena disciplinarna preiskava.

Budimpešta 16. V stolnibeligradskem volilnem okraju je bil danes enoglasno izvoljen državnim poslancem baron Mandorff (stranka neodvisnosti).

Bukarešta 16. Kraljeva rodbina se je danes z avtomobilom podala v Sinajo, kjer ostane čez poletje.

Tržaška volilna reforma.

III. Volilna dolžnost.

Nekaj popolnoma novega za našo deželo je ustanova volilne dolžnosti, ki je bila uvedena vsled energičnega pritiska vlade.

Vstopimo v krasen park. Pod visokimi platanami, ki molče svoje še gole voje proti nebu, se izprehajajo poslanci. Tu in tam se poslušajo kdo slovesnosti kraja in ure: polklekne in zmoli z največjim dušnim mirom svoj „namaz“ (molitev); drugi zopet uživajo čar prvega pomladanskega dne: lagodno zlekneji okrog šumljajočega vodomet, v mirnoprijetnem pogovoru, izvabljajo lahne oblačke dima svojemu „kaljanu“ (vodna pipa = naržile) ali pa neizogibni cigaret. Jako značilno je, da ti moške, ki so bili včeraj še nesvobodni, ne zlorabljajo svoje svobode; ne slišiš nobenega razburjenega vpitja in govorenja; vse se vrši mirno in dostojanstveno. Nič ne moti harmonije, ki obdaja hram svobode.

Na desni zagledamo za nekaterimi gostimi gručami drevja veličastveno in krasno mošejo, ki se ji pravi Sépé Salar. Vitki so njeni minareti (stolpi), impozantna njena kupola. Drzno in kakor brez vsake pravilnosti se ovija okoli nje arabeska, v kateri se združujejo vse mavrične barve v harmonično celoto; a zlato-rumeno prevladuje.

Na naši levi se dviga parlament — okorna stavba, brez eleganc, slab posnetek evropske arhitekture. Poleg mošeje, enem zadnjih vzorcev stare perzijske arhitekture, izgleda jako klavrno. Pri vhodu nas vsprejme polno vratarjev; svoji službi primerno imajo

Radi tega treba, da se z njo bavimo natančneje.

Zakon oziroma načrt določa: Kdor ima aktivno volilno pravico, ima tudi dolžnost, da se udeleži volitve členov mestnega sveta. Ob določenih dnevih in ob določenih urah se volilec mora predstaviti volilni komisiji in oddati svoj volilni listek.

Kdor se je brez opravičljivega vzroka odtegnil volilni dolžnosti, bo kaznovan z globo od ene do 50 kron. Pri odmerjanju globe se bo jemalo ozir na osebne in gnotne razmere volilnega upravičenca, kakor tudi na eventualno večkratno kaznovanje radi prestopka proti volilni dolžnosti.

Le iz teh tih vzrokov sme se volilec nezakazno odtegniti volitvam. Zakon navaja kakor tehtne vzroke izlasti bolezni, uradne dolžnosti, ali druge neobhodne dolžnosti poklica, odsotnost iz Trsta radi potovanja, bolezni v rodbini ali druge neodoljlive domače stvari.

Izvrševanje tega kazenskega prava spada v kompetenco politične oblasti prve instance (c. kr. namestništvenega svetovalca).

Volilec, ki se ni udeležil volitve, se mora tekom 8 dni pisмено ali ustmeno opravičiti pri omenjeni oblasti in po potrebi podati dokaz o tehtnosti svojega opravičevanja.

V nasprotnem slučaju se mu dostavi odlok o globi, proti kateremu mora tekom osmih dni od dostavitve vložiti pritožbo na isto oblastnijo. Po pravomernosti odloka o odmeri globe se uvede postopanje za iztirjevanje iste. Globe ne sme se nikdar spreminiti v kazni zapora. Globe grede na korist tržaške občinske blagajne.

IV. Priprave za volitve.

Glede pripravljalnega postopanja se zakon drži v glavnem istih odločeb, ki veljajo za državnozbornske volitve in se znebijo vseh zastarelih določeb starega volilnega reda.

Namestnik razpiše volitve in določa dneve istih, kakor tudi dneve eventualnih ožjih volitev.

Volitve se imajo vršiti razdeljene po volilnih razredih in volilnih okrajih.

Vsak mestni volilni razred voli v drugem dnevu. Najprej se vrši volitev v IV. mestnem volilnem razredu in potem zaporedno v III., II. in I. mestnem volilnem razredu in slednjič volitev se strani trgovske in obrtne zbornice. Istočasno z volitvijo se strani IV. mestnega volilnega razreda se ima vršiti volitev v II. okoličanskem volilnem razredu, in istočasno z volitvijo se strani I. mestnega volilnega razreda volitev v I. okoličanskem volilnem razredu.

Glede volilnih listin in reklamacijskega postopanja ni nam treba dosti razlagati, ker se v tem pogledu novi deželnozbornski ozir. občinski volilni red strinja izvenemši par sicer važnih določeb z državnozbornskim volilnim redom. — Župan sestavi volilne listine, razdeljene po volilnih okrajih in razredih. Izvod teh volil. listin ob enem s podatki o odmerjenem davku ima se dostaviti deželni politični oblasti, ki uradoma popravi nepravilnosti. Volilne listine morajo potem biti razstavljene v splošni vpogled na primernem kraju tekom vsaj šestih tednov pred volitvami in za vsaj 6 ur na dan (v nedeljo za 4 ure). Tekom osmih dni pred razstavljenjem volilnih listi, mora biti to na-

znanjeno v uradnem listu, kakor tudi določba, da se imajo reklamacije proti volilnim listinam vložiti na magistrat v roku šestih tednov po razstavljenju volilnih listin.

Kdor hoče imeti kak izvod volilnih listin, mora to naznaniti magistratu tekom osmih dni po razpisu volitev in plačati dotične stroške.

Reklamacije se morajo vložiti za vsak slučaj posebej na magistrat pisмено ali ustmeno se strani volilcev dotičnih volilnih krajev. Vsak ima pravico reklamirati svoje vpisanje v volilne listine. Ako se vpisanega volilca vun reklamira, dostavi se istemu poziv, naj se tekom dveh dni izjavi o svoji volilni pravici.

Zakon uvede dve reklamacijski instanci. Prva je občinski odbor. (Načrt govori vedno o občinskem „odboru“ mesto dosedanjega naslova občinske „delegacije“). Isti odloča o reklamacijah in dostavi odlok reklamantu ali onemu, katerega se reklamacija tiče. Volilne listine z uvedenimi spremembami se na to zopet razstavijo za dobo treh dni, tekom katerega roka morejo interesenti vložiti reklamacijo potom magistrata na namestništvo, ki definitivno odloči.

Po končnem popraviljenju volilnih listin in po razglasenju odločb na reklame oziroma rekurze, dostavi namestnik vsem volilecem volilne legitimacije v katerih je navedena tekoča številka, pod katero je volilec vpisan v volilni listini dotičnega okraja, nadaže kraj, dan in ura, ko začne volitev in kadar se zaključijo, in slednjič ime in stanovanje volilca.

Načrt govori, da tudi župan more biti pooblaščen za izvajanje volilnih legitimacij.

V boj za svoje pravice!

(Dopis z dežele)

Brezobziren boj do skrajnosti moramo začeti Slovani na vsej črti, kjer-koli živi zatirani Slovan. Pokazati jim moramo, da imamo toliko moči v sebi, da jih ukrotimo za vselej.

Izzvali so boj uprav objestno. In mi ga sprejemamo in ga hočemo vojevati do popolne zmage na naši strani! Mi ne puščamo več gaziti naših pravic, ki nam grede kakor enakopravnim državljanom po pisanih in po naravnih zakonih. Preč z vsako obzirnostjo proti našim krvnim sovražnikom in ne delajmo nobedne razlike med njimi — pa če se še tako prilizljivo vedejo nasproti nam. „Kar mačka rodi, vse muhi lovi“. Ta rek velja glede naših zagriženih sosedov. Vsi nas smrtno sovražijo, vsi nam želijo propast in delajo na vse kriplje na to, da bi nas spravili s površja rodne nam zemlje.

Komu izmed nas zatiranih se še niso odprle oči?! Kdo ni še spoznal hinavstva in smrtnega sovraštva nasprotnikov proti vsemu, kar je slovanskega?! — Kdo izmed zatiranih Slovanov ni še okusil grenkega žolča lahonske zagriženosti v privatnem, kakor javnem življenju?! Kdo izmed nas ni še občutil strupenih pušč, ki so jih spuščali na nas že v prvi naši mladosti z najostudnejšimi psovkami, katerim so sledile čestokrat batine po naših plečih brez vsacega najmanjšega povoda?! Kdo izmed nas ni izkusil britkih študentovskih let v družbi teh zagrižencev?! Mari nismo bili vsi sovraženi od njih iz edinega razloga, ker nas je rodila slovenska majka?!

(navadni dukovniki) v belem turbanu, civilisti v črni „koli“ (narodno pokrivalo-kučma), trgovci z belim, z zlatom pretkanim turbanom — to so postave, ki jih sreča naše oko, to je naš prvi narodni zbor.

Duhovniki so v večini. A nikari misliti, da zastopajo zgolj svojo lastno kasto. Večina med njimi je bila izvoljena od lajkov. Na čelu ali bolje: na čelu celega ljudskega zastopstva stoji veliki duhoven Aga Said Abdulla, pravi provzročitelj konstitucionalnega gibanja v Perziji, mož, ki je e priznane dol, kljubujoč lastni življenski nevarnosti, brez miru in pokoja obsojal ničvredno vladanje princa Aine-ed-Dovleja. To je mož, ki mu ima zahvaliti perzijski narod svojo svobodo. Njemu na strani sedi veliki duhoven Aga Seid Mohamed, častitljiv starček z dolgo, belo brado. Čudno! Ta dva velika duhovna, ta dva potomca preroka, ta dva stebra naroda sta tudi zastopnika kristjanov in židov v perzijskem parlamentu. Kakšen lep vzgled za dozdevni liberalizem gotovih narodov zapada! Čisto blizu obeh starcev sedi imam v belem turbanu. Tudi on je govoril židom in kristjanom znamenite besede: „Vi ste otroci iste domovine, kakor mi; zato ste naši bratje: kjerkoli bodete, bodite brez skrbi; mi bonu tu, da vas ljubimo, vam pomagamo, vas varujemo...“

PODLISTEK.

Perzijski parlament.

Najnovejši dogodki v Perziji zopet obračajo naš pogled na to deželo. Gotovo bo torej zanimala čitatelje slička perzijske poslanske zbornice, igrajoče tako veliko vlogo v teh dogodkih, kakor jo podaja pismo, ki ga je pisal eden maloštevilnih zastopnikov perzijske inteligence, dr. Kitabgi Khan, nekemu švicarskemu listu.

Palača Baharistan, v kateri zboruje parlament, je bila popreje last nekega zasebnika; pod prejšnjim šahom je pripadlo poslopje kroni, ker je bil umrl njegov lastnik, ne da bi zapustil dediča, in je služilo od časa do časa za stanovanje izrednim odposlanstvom, ki prihajajo v Teheran. Ko je bila predlanskega avgusta proglašena konstitucija, so zbrali to palačo za sedež medžlesa (parlament, pravzaprav narodni svet). Palača stoji na trgu Mejdan-Meli. Nekoč je ležal ta veliki javni trg zapuščen; danes je drugače. Gruče politikov se izprehajajo tu in se živahno razgovarjajo o javnih zadevah. Pri vhodu se nahaja stražnica z vojniki, ki opravljajo tu varstveno in redarstveno službo.

Zahajajoče sonce siplje svoje zarke na zbor. V zlatu žaré šipe okan. Nepopisna svetloba napolnjuje dvorano, kjer zborujejo poslanci. Vsi sedé v krogu na tleh; nobenega odra za predsedstvo; kje sedi predsednik, zveš samo iz žvenkljanja njegovega zvonca. Sejdi (višji duhovnik) v črnem turbanu (znak, da so potomci prerokovi) mole

Sodobna generacija Italijanov je vzgojena v so razlzu do vsega kar je našega. To ve pač vsakdo, kekor ne živi z glavo v mehu. A ni kakor miroljuben narod nismo doslej izvajali posledic za vse krivice, ki jih delajo nam in so jih delali našim prednikom od pamtveka! Da, dandanaš nam jih delajo še v veči meri, nasprotovaje vsakemu našemu razvoju. Obratno: Slovani so bili in so, žalibog, še danes isti, ki polnijo italijanske odvjetniške pisarne, se dajajo zdraviti od italijanskih zdravnikov, polnijo italijanske gostilne, trgovine, in podpirajo njihova podjetja na vseh koncih in krajih, a se ne zavedajo, da s tem podpirajo največje naše nasprotnike, ki tako vzdržujejo tudi z našim denarjem poitalijančevalno društvo „Legazione nazionale“, katero raznaroduje našo milijono deco ter vzgoja iz naše lastne krvi izdajice in janičarje, ki so tisočkrat hujski nego pravi Italijan — in vse to po naši krivdi in skrajni narodni brezbriznosti.

Komu izmed nas se ne krči srce, ako je čul o znanih brutalnih napadih na mirne naše brate o priliki zborovanja Ciril-Metodijeve družbe v Puli?! In komu ni zavrela kri pri nesramnem vsprejemu kolesarskih društev v Gorici od strani laške druhali na binkoštni ponedeljek?! A vse to so še malenkosti, ako upoštevamo, koliko zla in britkosti nam so že prvožčili ti sinovi 2000 letne avite kulture. In mi naj mirno prenašamo vsa ta brutalna nasilja na našo narodno čast?! Ne!!! Do tu in ne dalje! Mera je polna. Začnimo z resnim obračunom za vse storjene nam krivice. Kviško zastava Slave in zaprične naj se ne izprosen boj za teptane naše svete pravice, neizprosni boj, dokler ne zagospodarimo na naši sveti zemlji, napojeni s srčno krvjo naših očetov! V bojno vrsto vstopimo vsi kakor en mož, brez razlike na stan, spol in politično naziranje! Sovražnik je ljut in močan, zato bodimo združeni. Pred vsem pretržimo vse zveze s temi zahrbtnimi hinavci! Nikdo našincev naj ne prestopi pragu naših sovražnikov.

To je najostreje in najvspešnejše orožje proti njim. Svoji k svojim! Bodi naše geslo. Vsakomur naših upljivih ljudij bodi v mestu bodi na deželi, bodi v sveto dolžnost, da poučuje ljudstvo in mu pojasniva kritičen položaj! Naj ne bo sestanka, ko ne bi sklicatelj bodrili in poučevali ljudij o dolžnosti borbe za svoja prava! Vsi v boj za naše teptane pravice, vsi v boj za narodno svobodo našo! In zmaga mora biti naša!!

Naroden bojevnik.

Dogodki v svetovni politiki in nemške grožnje.

„Dortm. Zeitung“ javlja iz Berolina, da je car Viljem te dni na paradi garde izjavil tako glasno, da so ga mogli atašeji inostranih držav slišati: Izgleda prav tako kakor da bi se nas hotelo obkrožiti in izzvati. Toda prenesti hočemo tudi to. German je najgroznejši tedaj, ko se mu je boriti na vseh črtah. Naj samo pridejo. Mi čakamo.

Navažneje na teh izjavah cesarja Viljema je priznanje, da je radi dogodkov v zadnjem času vznemirjen, da ve, da sta sestanka v Londonu in Petrogradu naperjena proti njegovi Veliki Nemčiji. Ni dvoma, na katero adresu je v prvi vrsti naperjena fraza o „obkroženju“. Naperjena je proti dragemu angleškemu stricu kralju Edwardu. Angleški kralj je, odkar je zasel prestol, nenavadno agilen. A s čemer je presenetil ves svet, ki ga je poznal le kakor dober in lahkoživca, je okolnost da ne reprezentuje le na zunaj politične in diplomatske akcije, zamišljene in zasnovane od angleških državnikov, marveč da vsa kampanja izhaja skoro izključno le iz njegove unicitivne, tako, da se je razširil glas, da resnični angleški minister za unanje stvari je — kralj sam. Obiskal je španski dvor, seetal se je z italijanskim kraljem nedavno s predsednikom francoske republike v Londonu, in slednjič je šel v posete k ruskemu carju. Na vso to kampanjo merijo besede cesarja Viljema: „bočjo nas okrožiti“. Važno dejstvo pa je, da nemški cesar nič ne govori o tem, kaj misli, da-li se to „okroženje“ posreči ali ne, ampak da se omenja na zatrjevanje, da Nemci se nicesar ne boje, in pa na grožnjo: naj le pridejo, mi jim že pokažemo!!

Nemčija je imela res srečo zadnja štiri-desletja: srečo na bojnem polju in srečo, da je imela Bismarcka, ki se je po svojem velikem intelektu in po svoji železni volji visoko uspejal nad vso drugo evropsko diplomacijo. Po veliki vojni z Francijo in po genijalni in obenem cinično-brutalni diplomaciji Bismarcka — kdo ne prizna njegove devize: moč gre pred pravico?! — je igrala Nemčija do danes grand-seigneurja, nekakega obolega in preobledenega imenitnika med evropskimi državami. Ali zgodovina uči, da so tudi velike in imenitne države propadle in da so tudi narodi, ki so sami sebe smatrali izvoljenimi in zato predestiniranimi za večno gospodstvo — da so tudi taki narodi degenerirali ravno zbog svoje oholosti in precevanja samega sebe in padli se svoje višine. ...!

Tudi cesar Viljem priznava morda ravno se svojimi grožnjami, da se — vendar boji in da strah prihaja od sestanka v Revalu. Ravno zadnje vesti poročajo iz Petrograda, da je glede homatij v Perziji doseženo popolno sporazumljenje med Rusijo in Anglijo in da bosta ti dve državi, naj se stvari v Perziji kakor koli za-

sušejo, soglasno in složno postopali. Na navadni jezik prevedeno: tista črta obkroženja, radi katerega cesar Viljem grozi, se vtegne raztegniti tudi na Azijo, kamor vodi pot — preko Balkana, po tisti poti, ki jo je ubral silni nemški „Drang nach Osten“. — Cesar Viljem kliče v svet, da se Nemčija nikoga ne boji. In ravno te dni smo čitali v listih, da so izvestni nemški generali in — nemške borze (in to so navadno dober barometer o razpoloženju) vznemirjene in da z veliko skrbjo slede dogodkom v politiki evropskih držav. Da se je cesar Viljem omejil na konstalacijo, da hoče Anglija „obkrožiti“ Nemčijo z — neprijatelji, bi bil konstatoval le jedno dejstvo; ko pa je grozil, je gotovo pozabil na zgodovino velikega Korza Napoleona I., ki se tudi ni bal nikogar, a je vendar žalostno padel.

Ogrska.

BUDIMPEŠTA 16. Zbornica je nadaljevala generalno debato o brezplačnem pouku na ljudskih šolah. — Naučni minist r grof Apponyi je izjavil, da predloga spoštuje zgodovinsko kontinuiteto, podaja pa tudi državno večji upliv, da bi pouk odgovarjal v državnem in narodnem pogledu. Sedanja predloga zagotavlja državi le upliv, da čuva, da se pouk v ljudskih šolah, tudi v onih narodnosti, vrši v patrijotskem duhu. Vlada predloži čim prej zakonski načrt, da se oni dohodki, ki se jih je doslej neopravičeno odtezalo za vzdrževanje šol, zopet uporabi v ta namen. Zakonski načrt je bil potem vsprejet v splošnosti za podlago specialne debate.

Zakonski načrt je bil nato v specialni debati vsprejet z več dodatki. Tretje čitanje bo jutri. — Zbornica je nato pričela razpravljati zakonski načrt o povspesjevanju živinoreje. Podloga je bila vsprejeta. Seja je bila zaključena ob 2. uri popoldne. Prihodnja seja jutri.

Hrvatska.

Predsednik Justh o položaju na Hrvatskem. Predsednik ogrske državne zbornice Justh se na nekem razgovoru z delegatom Supilom ni prav pohvalno izrazil o baronu Rauchu ter je izrekel svoje nezadovoljstvo nad tem, kako se v Hrvatski vlada.

Drobne politične vesti.

Prvi shod češke realistiške stranke. — Češka napredna (realistiška) stranka, katere voditelj sta Masaryk in Drtina, bo imela dne 27. in 28. svoj shod v Pragi. Tu podajo voditelji stranke politični pregled od leta 1900 naprej. Sicer se bo shod bavil posebnostno z organizacijo stranke.

Zveza čeških okrajnih zastopov. V nedeljo se je vršil v Pragi ustanovni občni zbor zveze čeških okrajnih zastopov. Udeležilo se je 111 delegatov. Predsednikom je bil izvoljen poslanec Adamek.

Madjarska banka v Sarajevu. Madjari delajo na va kriplice, da si v Bosni pridobe upliva toliko na političnem, kolikor na gospodarskem polju. V kratkem se v Sarajevu ustanovi banka, ki bo po izrecni želji ministrskega predsednika dr. Wekerla imela izključno madjarski značaj.

Dnevne vesti.

Neprijetno prekinjeno „predavanje“. Minole nedelje je — kakor doznajemo s Kontovelja — sodrug Regent, tamošnji rojak, napovedal neko „predavanje“. Došlo da je, summa summarum, kakih 10 poslušalcev, in se od teh večina ni došla manifestirat svoje soglasje s sodrugom Regentom. Ker pa je predavatelj menda pozabil obvestiti oblast o svojem „predavanju“, so se baje prikazali orožniki, ki so prekinili „predavanje“. Potem pa da je prišel sodrug Regent v ostre konflikte s kontoveljskimi vaščani, ki so poskrbeli, da se je vsa prireditev završila z divjim begom Kontoveljca Regenta s Kontovelja proti sv. Križu.

Eh, težko je biti prorokom v svoji rojstni vasi. ...!

Angleška eskadra pride 7. julija v Trst, 18. julija na Reko.

Nov židovski tempelj si zgradijo tržaški židje na prostoru nad trgom in ulico S. Francesco, ulico Gastano Donizetti in Crociera. Tempelj bo zgrajen v sirskega štilu in bo v njem prostora za okolu 1400 oseb. Začeli so že podirati staro poslopje, na katerega mestu bo stal nov tempelj.

Birma. V nedeljo je bilo v župni cerkvi sv. Vincencija birmanih 300 dečkov in 278 deklic. Včeraj je bilo pa v župni cerkvi Sv. Marije Velike (pri Jezuitih) birmanih 59 dečkov in 116 deklic.

Iz Barkovelj. Kakor že javljeno, priredi domače pevsko bralno društvo „Adrija“ prihodnjo nedeljo vrtno veselico z jako obširnimi in zanimivimi programom. Med drugim so na programu tudi poznani duet tenor-bariton „Dalmatinski šajkaš“, enodejanka „Poštena deklica“, kakor tudi izbrani tamburaški komadi.

Kdor pozna zgodovino tega društva na polju narodne probuje v naših narodnih Barkovljah, v katere neprestano butajo valovi italijanskih aspiracij, ta gotovo ne bo manjkal prihodnjo nedeljo, da s tem omogoči in pomaga „Adriji“ do njenih ciljev.

Morilec vipavskega župnika aretiran.

Včeraj ob 1 uri in pol po polnoči so aretirali tukaj v Trstu morilca vipavskega župnika, kanonika Matije Erjavca.

Kakor smo že poročali, našlo se je na stopnicah župnišča sledove krvi in sklepalo se je iz te okolščine, da se je morilec na kak način ranil. Z druge strani je neka ženska povedala žendarmaciji, da je morilec bežal v smeri Trstu in da je krvavečo desnico držal v levici, kakor da bi občutil hude bolečine.

Na podlagi poizvedb tukajšnje policije se je dognalo, da je bil v nedeljo ob 10. uri zvečer nek mladenič na zdravniški postaji, kateri si je dal lečiti tako rano. Tam se je izdal za Viktorja Kobal, 18-letnega dninarja iz Vipave.

Policija je takoj ukrenila potrebno, da bi prišla dotičniku na sled in zares so policijski agenti včeraj ob 1 in pol uri po polnoči srečali na ulici Belvedere mladega moža, katerega zunanost se je strinjala z navedbami o morilcu in ki je nosil desno roko obvezano. Aretirali so ga in privedli na policijsko ravnateljatvo. Koncipist dr. Trnovca ga je zaslišal. Tu je aretiranec povedal, da se imenuje Viktor Pangerc, rojen l. 1882 v Vipavi, oženjen in oče dveh otrok; da živi ločen od žene in je po poklicu kovač, sedaj brez službe. Začetkom je trdovratno zankal krivdo na umoru župnika, ali ko mu je dr. Trnovca energično zaklical: „Umorili ste župnika s škarjami“, začel je priznavati.

Še na ponočnem zaslišanju, potem pa tudi na poznejših zaslišanjih se je poizvedelo iz njega: Do 20. septembra t. l. je bil uslužbenec kakor sprevednik na državnih železnicah. Od onega časa sem in brez službe. Stanoval je poprej v ulici S. Marco št. 33. Zadnji petek se je podal iz Trsta v Vipavo. V nedeljo zjutraj je stopil v župnišče in prišel brez kake težkoče k župniku. Prosil je za podporo, ali župnik ga je odložil. To da ga spravilo v obup vzel da je velike škarje, ki so ležale pred župnikom na mizi in kakor zmešan lotil se župnika; potem da je pograbil denar, ki je bil na mizi, in sicer 4 komadev po 5 K in 5 omotov po 50 komadov po dva vinarja. Bežal je potem čez njive do Štanjela. Tam je vstopil v vlak in se peljal do Rocola. V Trstu je potem šel lečit se na zdravniško postajo in poiskal si prijatelja, nekega Tomažiča, kateremu je bil dolžan K 2'40., ter mu jih povrnil. Šel je na to v neko kavarno v ul. Crosada, za tem v neko pivarno v ulici Belvedere, potem zopet v kavarno in prenočil slednjič pri prijatelju. Ko so ga aretirali je bil namenjen v ul. Gaspare Gozzi v tamošnje ljudsko prenočišče.

Pangerc dela vtis silno jetičnega človeka. Razum slovenščine govori tudi nekoliko nemški; pravi, da italijanski ne zna, dočim izhaja iz izpovedbe Tomažiča in iz drugih okoliščin, da govori tudi italijanski.

Reklo bi se skoraj instinktno, ali tudi na podlagi frajgognomije aretiranca, je prešinil policijo sum: *Je-li morda kaka zveza med župnikovim morilcem in tajinstvenim morilcem kočjažev?* Ko so ga včeraj po prvem zaslišanju hoteli odvesti, je inspektorja Titzu prešinila misel, da bi šel po fotografije, ki so jih lansko leto dali napraviti po onem krivo osumljenem mladeniču Del Tin, o katerih pa so vse priče morilcev kočjažev trdile, da popolnoma odgovarjajo zunajosti od njih zagledanega morilca. Primerjalo se je aretiranca s fotografijami in zdi se, da je Pangerc istim podoben.

„Vi imate na vesti tudi umore kočjažev!“ se ga je na enkrat vprašalo, a li Pangerc je tajil na vse pretege.

Včeraj po dnevu so v antropometričnem oddelku tukajšnjega policijskega ravnateljatva fotografirali Pangerca v profilu in na licu. Danes se pokažejo fotografije vsem osebam, ki so imele priliko videti dozdevnega morilca kočjažev. Če se dožene kaka podobnost, se bo priče konfrontiralo z aretirancem.

Včeraj smo šli ogledat si stanovanje Pangerca v ulici S. Marco št. 33, III. nadstropje. Odgovorilo se nam je, da Pangerc ne stanuje tam že od čez enega leta sem, to je od onega časa, ko se je ločil od žene. — Pangerc, čvrst mladenič, temnih las, bil je vedno čmeren človek, vedno na se zatopljen; ogibal se je družbi, bil precej neotesan in je pogostoma pijančeval. Ko se je vračal pijan domov, bil je vedno preprij z ženo.

Nekega dne vrnil se je domov čez mero natrkan. Nastal je med zakonskima pravcat pretep. Potem ko je pošteno naklestil ženo, je začel stikati po vseh predečkih, pograbil, kar je bilo okroglega, zaprl za seboj vrata s ključem in — se nikoli več povrnil. Žena, zaprta v hiši, je kričala; prišli so redarji in ključar, ki je odprl vrata.

Ta stvar je imela tudi sodnijske posledice in njiu zakon je bil sodno ločen. Žena se je potem vrnila v svojo domovino. Pangerc so pozneje videli klatit se po mestu: ni imel stalnega bivališča.

V starem stanovanju je bilo tudi več policijskih agentov, ki so poizvedovali o Pangercu. Policija drži strogo tajno.

Bolniški strežnik zdravniške postaje, g. Pieri, ki ga je obvezal v nedeljo zvečer ob 9. in pol uri, nam je povedal, da je Pangerc govoril le slovenski. Ko ga je Pieri vprašal, kje da je zadobil one štiri rane na prvih notranjih členih kazalca, srednjaka, prstanca

in mezinca desne roke, je odgovoril: „Jest ne znam neč!“

Treba še omeniti, da one rane je Pangerc — saj po njegovih navedbah na policiji — zadobil, ko je ranil župnika s škarjami in so se mu iste v roki razklenile.

Tragedija ljubezni.

Nevarno ranil svojo ljubico z nožem.

Sinoči ob 9.40 telefonirali so na zdravniško postajo, da je bila v ul. Tesa deklica težko ranjena od svojega ljubimca in da so jo prenesli v hišo št. 655 iste ulice. Prihitelj je tja dr. Mitrovich. Pregledal je rano in uvidel, da je bila stvar jako huda, je dal prenesti v bolnišnico. Tukaj so jo takoj postavili na operacijsko mizo v X. oddelku.

Deklica je krasna in postavna brunetka 16 let. Imela je strašno rano v spodnjem t. e. buhu in ven so molela čreva. Bržkone je bil tudi poškodovan mehur. Slekli so jo in narkotizirali. Operacija se je posrečila.

Pritekli so v bolnišnico stariši in se je izvedelo, da se deklica imenuje Josipina Saladin, stara 16 let, dninarica, stanujoča v ul. Rigutti št. 45. Sinoči je šla na sprehod s svojim ljubimcem, nekim težakom iz Sv. Jakoba imenom Manzoni. Na sprehodu sta se sprickala. On, ljubosumen, ji je očital, da jo je videl govoriti z drugim mladeničem. Kar na enkrat je potegnil nož in jo zabel v trebuh. Ranjenka se je zgrudila na tla in obležala sredi potoka krvi. Ranitelj je zbežal in ni bilo dotedaj mogoče uloviti ga.

V bolnišnico je prišel preiskovalni sodnik dr. Marinaz, višji policijski komisar Pertot in redarstveni inspektor Colombo.

Ob 3. ponoči ni bil ranitelj še aretiran. Njegovo ime je Ivan Manzoni, doma iz Pule, star 25 let, stanujoči v ul. Bergamasco št. 15.

Tržaška mala kronika.

Odmevi pedsinočnih demonstracij proti „patrijotičim“. Tekom demonstracij proti članom „Gioventù patriotica“, ki so se vračali z jubilejnega spreveda na Dunaju, je policija aretirala 25 ljudi. Od aretirancev je 20 takoj izpustila na svobodo, potem ko je nekatere kaznovala prekim potem. Ostalo petorico je policija izročila deželnemu sodišču.

Riziko dela. Urh Willmann, star 21 let, iz Škorklje št. 153, delavec pri tvrdki Klink & Lauer, ki ima v Barkovljah tovarno za izdelovanje sardinskih škatljic, si je včeraj zapletel roko v kolese nekega stroja, ki mu je odnesel dva prsta in strl druga dva. Zdravniška postaja ga je spremlila v bolnišnico.

Pretep v Škorklji. Dominik Pozzetto, star 27 let, iz Škorklje št. 555 se je včeraj skregal z nekim individuom, kateri mu je izvil iz rok lopato, ki jo imel on pri sebi, in ga štirikrat vdaril z njo po glavi. Pozzetto je bil ranjen na licu in na rami. Zatekel se je na zdravniško postajo.

Smešnica. Priznanje. Lopov (svojemu bratnjaku): Lepo ste govoril gospod doktor, prav lepo! ... Kje ste se pa prav za prav učil, gospod doktor?

Koledar in vreme — Danes: Adolf skof. — Jutri: Sv. Rešnje Telo. — Temperatura: včeraj ob 2. uri popoldne + 27° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved na Primorskem. Lepo, večinoma jasno. Zmerni vetrovi. Vroče. V začetku lepo, potem motno.

Društvene vesti.

Izlet v Davin s parnikom „Capodistria“ priredi „Tržaški Sokol“ dne 29. t. m. — V Davinu se bo vršila na vrtu restavracije Ples javna telovadba združena s koncertom in plesom. Toliko na parniku, kolikor na veseličnem prostoru bo svirala godba c. kr. bosanskega pešpolka št. 4. Za mnogobrojno vdeležbo pripravilo se že sedaj odbor „Tržaškega Sokola“.

Pevsko društvo „Ilirija“ poleti torej v nedeljo dne 21. junija iz Trsta v prijazne Dutovlje, kjer priredi v Brečih pod kostanj na planem koncert, ki se more po pravici imenovati godni koncert, kakoršni so zelo v navadi, izlasti pri Nemcih. Gotovo poleti istega dne veliko tržaških Slovencev in prijazne Dutovlje, kjer se bomo v družbi z našimi zavodnimi in značajnimi Kraševci zabavali v nekajenem veselju ob zvokih vojaške godbe in naše mile slovenske pesmi. Program koncerta je razviden iz plakatov. Na veselo svidenje dne 21. junija.

Slov. akad. društvo „Slovenija“ naznanja četrtletniški večer, ki se bo vršil 20. t. m. v lokalu „Zum grünen Tor“, VIII. Lerchenfelderstr. s sledečim sporedom: 1) Govor, 2) Petje, 3) Prosta zabava. Začetek ob 8 in pol uri zvečer.

Slovanski gostje dobrodošli. Isto društvo naznanja svoj III. redni občni zbor, ki se bo vršil 20. t. m. v lokalu „Zum grünen Tor“ VIII. Lerchenfelderstr. z običajnim sporedom. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Slovanski gostje dobrodošli! Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu bo imelo svoj III. redni občni zbor dne 17. junija 1908 ob 8. uri zvečer v prostorih Leonhardstrasse 4 I. s sledečim vzporedom: 1. čitanje zapisnika, 2. poročilo odborovo, 3. slučajnosti.

Slovanski gostje dobrodošli! Vesti iz Goriške. Na c. kr. Izobraževališču za učiteljice v Gorici se bo vršilo vpisovanje za l. teča

dne 6. in 7. julija 1908, od 9. do 12. ure dopoldne. Prosilke se imajo predstaviti osebno v spremstvu starišev ali njih namestnikov in se izkazati s krstnim listom, uradno zdravniškim in zadnjim šolskim spričevalom in v pomanjkanju tega, z istim lepega naravnega vedenja.

Zborovanje sezanskega učiteljskega društva v Skopem, 11. t. m. Lepi pomladni dan nas je v tretjič spravil iz postelj nekoliko pred nava no uro. Nedavno temu smo bili v Štanjelu, še prej, pa vse to leto, na Repentabru, zdaj tretjič, nezaslišano za naše razmere — v tem letu v mičnem Skopem. Le žal, da je narava v okolici te vasi tako neumljeno zdelana po toči. Nehote se človeku vsiljujejo pesimistične misli v glavo ob pogledu na uničene prideleke. Par minut, pa z bogom vsa nada revnih naših kmetovalcev.

Omenjenega dne smo se začeli že dovolj zgodaj zbirati od vseh strani. Kakor so med nami različni značaji, tako so bila različna, prometna sredstva, katerih so se posluževali prihajajoči.

Kolesarji so sedeli ponosno na svojih, oziroma izposojenih dvokolesih; no, nekatera kolesa so bila kaj muhasta. Gospodar je moral hoditi peš in ga voditi kakor dete na roki. Seveda so gledali tovariši z nekim preziranjem na take — čes: neroda, meni se kaj takega ne more pripetiti!

Komodni tovariši in gospice tovarišice so pa pridreli z lukamatijo, pardon: vlakom. Večji magnati so si najeli celo — vozove — kočije ne smem reči. Naj konservativnejši pa so zaupali le svojim podplatom in ob 10. uri smo bili zbrani.

Ob pol enajstih (kakšno minuto morda tudi pozneje) je otvoril g. predsednik zborovanje z običajnim nagovorom.

G. tajnik je čital zapisnik zadnjega zborovanja, zatem pa je predvil g. nadzornik o „odpustnicah in odločnicah ter izdajanju istih.“ Hvaležni smo mu za trud, ki ga je imel pri sestavljenem poročilu. Oziral se je na predavanju zelo na prakso in tudi na debati je pojašnjeval razne zamotane slučaje.

Toda moje uho je bilo nekoliko žaljeno. Beseda paragraf mi je kvarila utis predavanja. Ti kljukasti reveži, zvarjeni pri zeleni mizi po strašnem trudu mi ne ugajajo.

Držimo se rajše geala: „Z dejstvi računajmo“, saj ga je g. nadzornik postavil za moto svojih razprav. Če bi pa hoteli jemati ozir na SS, potem priložimo svoji konferenčni nalogi kar ves novi šolski in učni red.

Po dovršenem predavanju se je vnela debata, ki pa ni bila preveč živahna.

Po nekkih drugih formalnostih še smo šli v gostilno g. Živca na kosilo. Nekteri so odšli takoj, drugi hitro po kosilu. Izrekla se je marsikatera beseda, zapelo se menda tudi kaj. Saj se pri zborovanju ne odpravi brez navdušenja za ideale, ki dosega svoj višek v ubrani pesmi.

Slednjči smo izginili vsak na svoj dom z nado, da se vidimo kmalu po počitnicah. Zaključujem pa: brez zamere, če sem pozabil na kako formalnost.

Vsaga niti najnežnejše uho ne sliši.

A m o n. x Zendarmerijo in policijo je vporabila v nedeljo dopoldne politična oblast proti goriskim Slovincem, ki so se mislili podati korporativno a mirno v Velodrom, da bi se tam zabavali med seboj. Z zabavnim vlakom je prišlo iz Trsta 20 redarjev. Slovinci so bili zbrani pri „Jelenu“ in v centralni kavarni, kamor je prišel prigovarjat osebno okrajni glavar.

Tri Slovence so zaprli, enega iz uzroka, ker je na Travniku na vik neke babe iz drugega nadstropja „Viva Gorizia italiana“ zakričal „Živijo Slovinci!“ Tako daleč smo dospeli v Gorici! Quousque tandem etc.! Ker je nam vse prepovedano, mora logično vlada prepovedati tudi vse laške veselice, tako oni društva „Progresso“ dne 21. „Lege Nazionale“ 28. t. m. na telovadniškem trgu. Za vse enake pravice!

Iz sodnijske kancelijske službe. Kancelijski asistent v Gorici Valentin Cusulin je imenovan kancelijskim predstojnikom v Gorici.

x Nedožni goriski lahoni. Večina odraslih demonstrantov se pere in hoče zatajiti, da so bili na binkoštni ponedeljek smešni trabantni troperesue deteljice metnega sveta. Sedaj ko že občutijo gmatne posledice svojega banditskega nastopa, bi radi na vsak način izbrisali slabi utis, ki je napravilo njih postopanje na slovensko ljudstvo, od katerega so večinoma popolnoma odvisni, in še na marsikoga drugega. Ali po toči zvoniti je prepozno!

Kaj se ob 8. zvečer delali po mestu laški pobslni, je že vse več ali manje objavljeno. Le enega karakterističnega slučaja ni zabeležil nijeden list. In vendar zaslujuje ta slučaj, da se ovekoveči, ker dokazuje bolj nego vse drugo, kake ljudi jemlje vlada pod svojo posebno zaščito.

Binkoštni ponedeljek zvečer je vdarila močna laška tolpa, srednješolci, učenci mestnih ljudskih šol in še druga mularija z mnogimi živankaricami, pod vodstvom že zadostno navedenih kaporijonov, od gledališčne kavarne po Morellijevi ulici tuleč na vse grlo v Avstriji prepovedane pesmi, kakor Garibaldi in Oberdankovo himno in Mamellijevo: Va fuori straniero!

Kako zvesti podaniki so ti protežirani Lahi dokazuje tudi nastopni fakt. Po Gorici so nabiti plakati o jubilejni loteriji s cesarjevo

podobo, ali nobeden ne ostaja niti četrt ure po nalepljenju nepokvarjen, nekatere trgajo, na drugih pa napravljajo z rdečo barvo karikaturu iz podobe. Bog ve, ali je Marani tudi o tem poročal na namestništvu?!

V četrtak so po dovršeni mestni seji v seji navzoči, starešine z nabrušenimi jeziki napadli vladnega zastopnika, ker ni hotel prepovedati slovenske dirke; pritoževali so se čez razne državne organe, hvalili so pa nekoga policijskega uradnika, ki se je na tozadevno vprašanje v gosposki ulici odrezal z besedami: Cosa volete, io non faccio che eseguire gli ordini! — Kakšen uradnik mora biti ta, katerega hvali irredenta?

Laško društvo „Progresso“ je bilo napovedalo, na 14. t. m. veselico na Hilmteichu ali (kakor izrekajo Lahi, če so tudi nemškega pokolenja in jim bolj teče tevtovski jezik nego laški) „Ilmtajk“; ker so pa mislili, da se bo tega dne vršila veselica slovenskih kolesarjev, so svojo hitro preložili na 21. t. m.

Ako hoče biti vlada nepristranska ne sme dovoliti te veselice kakor tudi one ne, katero namerava napraviti „Legia nazionale“ 28. t. m. na telovadnem trgu, kateri obdajajo od vseh strani poslopja zaveznih Slovencev. Zakon mora biti za vseh enak!

Repentabor. Kakor že objavljeno, vršila se je na binkoštni ponedeljek, vzlic slabemu vremenu običajna veselica.

Lice se nam je razjasnilo in srce se nam je širilo, ko smo imeli zopet priliko poslušati vrlo pevsko društvo „Dom“. Pa tudi v burki „Krcmar pri zvitem rogu“, je dobilo srce vesel odmev. Igra je bila dobro igrana. Zlati hvalevreden je Karol Škabar, ki se nam je pokazal v osebi krcmarja, da je res kos svoji nalogi. Moralni uspeh je bil torej hvalevreden. In vse to pod spretnim vodstvom domačina g. visokošolca Dragotina Puriča. Čast mu! Nastopilo je tudi pred kratkim ustanovljeno društvo „Tabor“ iz Dola, katero nam je s svojim prvim nastopom vcepilo obilo lepih nad.

Drugače pa je z gmatnim vspehom. Radi slabega vremena je bila veselica nepovoljno obiskana. Mesto da bi zamoglo društvo sedaj poljubno razpolagati čistim dobičkom v prid knjižnici na Repentabru, moralo bo sedaj določavati za stroške. Umeten je torej apel na vsa bratska društva, sosednja županstva na vse odlične rodoljube, in njih dolžnost, da društvu opomorejo do boljšega gmatnega stanja — do ustanovitve ljudske knjižnice. Ti vrlo društvo „Dom“ pa ne obupaj! Nevstrašno se razvijaj! Le tako naprej! Deluj za prubojo in prosveto naroda sebi in narodu v ponos!

Vol v jami. V Kostanjevici na Krasu je padel dne 12. t. m. na paši posestniku Špačalu (Škurinu) v jamo dvoleten vol, ki se je takoj ubil. Okoli te jame ni nobene ograje razun par grmov, ki sedaj rastejo in zelenijo; te grme je vol objedal in med objedanjem se mu je spodraulo, da je padel v 35 metrov globoko jamo, iz katere ga je več mož izvleklo kmalu popoldne. Ker pa imamo v Kostanjevici „Društvo zavarovanja goveje živine“, se bo posestniku od strani društva vol cenil in se plača z 10% odbitkom.

Po kraških pašnikih nahajamo zelo mnogo takih neograjanih in živini ter ljudem nevarnih jam, izmed katerih so nekatere na vrhu z grmovjem obraščene, druge pa skoro sli popolnoma gole, okoli katerih se nahaja večkrat griza ali skalovje. Vse takšne jame, ki se jih ne more zasuti ali zamašiti, naj bi se ogradile z leseno ograjo ali z zidom. Zato bi morala skrbeti kolikor toliko tudi politična oblast.

Bralno in pevsko društvo „Napredek“ v Gor. Vrtojbi priredi dne 28. t. m. društveno veselico s plesom. Program veselice bo zanimiv. Glavna točka bodo „Cigani“, tridejanka, ki jo uprizore domači diletantje. Domači izvrstni pevski mešanji zbor nastopi s slovenskim novim „Venčkom“ in drugimi pesmi. — Goriško ljudstvo gotovo poseti to veselico, da vspodbudi prireditelje veselice k nadaljnemu delu na narodnem polju, da položi mal dar na domovine altar, kajti pri veselici se bodo prodajali narodni koleki in vstopnice bodo kolekovane z nar. kolekom. Čisti dobiček bo pa za ljudsko knjižnico.

Poročila o letini. Gorica: Upi, ki smo jih gojili še pred 14 dnevi se manjšajo. Osobito trpi krompir vsled velike suše. Po nekod je že izgubljena vsa nada na dobro letino. Sadja je mnogo manje, nego se je pričakovalo prej. Tako lepo ni cvelo sadno drevje že leta, toda oploditev je bila slaba in na drevju je ostalo malo. Črešnje so redke. Ponekod jim je napravil pešic precej škodo, vendar na sploh mnogo manj od drugih let. Gotovo je pripomoglo h temu pridno mazanje

Izjava.

Izjavljam, da sem žalil pri sodnji v Podgradu dne 4. VI. 1908 gospoda Josipa Novak-a, c. kr. finančnega nadstrážnika, za katero žalitev se kesam in ristiram.

FRAN BABUDER Herpelje.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13 ter vogal ulice sv. Katarina.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori) Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemeroidom. Jeden oмот za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odličnih lekarni

PRAXMARER „Si due Mori“ Trst, veliki trg

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

NOVA prodajalnica zlatenine in švicarskih ur JOSIP OPPENHEIM TRST Corso št. 5

Za birmo! DAROVI CENE NIZKE!

Odda se v najem meblirana soba v bližini tramvajske postaje Kolonja-Trst. Općina. Naslov: gornji Rojan — Josip V o u k št. 223. 889

Pristna napoljska zmes, znijana na kr. 32, 34. Prodajalnica specijalit. Acquadotto 3. 849

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

Afsltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolzla olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagono, mast-vaselina za kožo, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

V pekarni in sladničarni

VINKO SKERK, Trst via Acquadotto 15

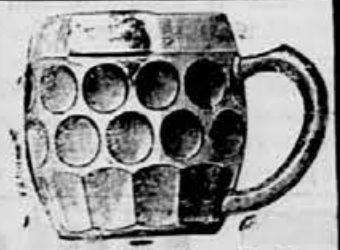
in v podružnici via Miramar 6 se dobi svež kruh, najfineše moko, čokolade fina dezertna — vina v buteljkah, raznavratni biškoli, tudi za čaj. Sprejmo se naročila za torte, in krokante.

Največja zaloga stekla in porcelana

Popolnoma konkurenčne cene. za domačo rabo in gostilne.

JAKOB HIRSCH TRST, ulica Cavana 15 (nasproti škof. palači. Tel. 1350.)

Vrsta vrčka št. 4

VELIKI KINEMATOGRAF San Giusto

Piazza Giambattista Vico št. 4-6 (Predor Montuzza)

Svetloba, mirnost, popolnost, eleganca, novost. Prostori nalašč zgrajeni. Ventilacija. Najboljši kinematograf v Trstu.

RAZPORED:

VELIKO POSESTVO (slika iz narave)

TUŽNA ŽENITBA (Dramatični prizor v 40.ih slikah)

SRCE PONIŽNIH (Dramatični prizor v 40.ih slikah)

EMANCIPIRANA ŽENA (Slika jako komična)

V nedeljah matinée od 12 do 1. Ob delavskih od 5 do 10.30. Ob praznikih od 2.30, 10.30. Vsako sredo in soboto matinée za učence od 3 do 5 pop.

LJUŠKE CENE:

Prvi prostori stot. 40
Drugi prostori 20
Dečki pod 10 letom plačajo polovico. — Vojaki v drugih prostorih 10.

NOVA SLOVENSKA knjigoveznica

Ujjudno naznanjam slav. občinstvu, p. n. učiteljsku, krajinu šolskim svatom in šol. vodstvom, od duhovščini kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da s-ma otvoril svojo knjižnico

knjigoveznico

TRST, ulica Cecilia št. 9

Izvršujem vsa dela od pripravitih do najinejših. Posebno solidno in cenovno zanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice.

Vezanje raznih zapiskov, hranilnih in drugih knjizic ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjižgoško stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.

Anton Repenšek, Knjigovez.

CARLO GORTAN Zaloga olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na drobno TELEFON 865.

drevja s petrino, Česplje so še precej obrodile, mnogo sadu je šlo pa v rožice. Jabolke in bruske so redke. Lepo pa kaže vinska trta. Smelo se lahko trdi, da tako gostega zaroda nismo še videli. Sedaj je grozdje v bujnem cvetu in deloma je že odcveto. Ako ne bo toče ali drugih uim, smemo pričakovati obilo trgave. Prva košnja detelje je dala obilno. Slabše kaže druga košnja. Tudi sena je bilo na pogojenih travnikih mnogo, nepogojene travnike, kjer se razvija trava bolj počasi, je pa suša hudo stisnila. Pričakuje se srednja košnja. Vrtnina je letos vsled suše precej draga, ker je je malo.

(Po „Prim. Gosp.“).

x Koliko živine ima Gorica. Konec minulega leta je bilo v Gorici in njeni okolici 2 žrebca, 165 konj, 25 žrebet do treh let, 6 mul, 12 oslov, 3 biki, 403 krave, 345 volov, 85 telet do treh let, 67 ovac, 15 koz in 940 prašičev. Med letomi je poginulo 14 konj, 1 vol, 14 prašičev in 3 teleta na raznih, neokužljivih živinskih boleznih.

x Goriški želedec. — Leta 1907 se je v Goricah 1629 volov, 166 krav, 29 bikov, 752 juncev, 939 telet, 1323 prašičev, 34 koštrunov, 112 telet in 47 konj. V mesto se je dovedlo med letom 1178 kvintalov svežega in 100 subega mesa, 2919 telet, 168 prašičev, 852 jagnjet in 393 koštrunov. Zapolnilo, ker nezdravo, se je 4 kvintale svežega in subega mesa, 2 teleti, 3 kozlički in 1 koštrun. Na postajah se je zdravniško pregledalo 653 kosov velike goveje živine, 2 bivola, 35 telet, 13 konj, 15 svinj in 4 ovne pri dohodu; pri odpošiljavi pa 564 komadov velike goveje živine, 3 teleta, 214 svinj in 2 kozlička. Velika ubita živina je imela povprečno 9% masti, najmanj pa 6%, in največ 12%.

Dutovlje. Na koncertu pevskega društva „Ilirija“ v Dutovljah v nedeljo dne 21. junija sodeluje blagohotno tudi pevsko in bralno društvo „Tabor“ iz Repentabra.

Vesti iz Kranjske.

V občini Gornji Logatec je bil izvoljen županom g. nadučitelj P un č u h.

Starine. Posestnik Jožef Brezovar je našel na svoji njivi v Ormošnjicah pri Novem mestu do 25 kg arheoloških stvari iz bronove dobe, tako pušice, sekirice, krive nože itd., katere je tē dni po Novem mestu kazal.

Nastarejši Ljubljčan umrl. Včeraj popoldne je v Florijanskih ulicah št. 19 umrl najstarejši Ljubljčan France Piškur v starosti 98 let. Zapustil je 71-letnega sina in več vnukov in pravnukov. Mož je bil do zadnjega čila in čvrst ter si je želel, da bi dočaka svoj 100. rojstni dan, žal, da se mu ta želja ni izpolnila.

Vesti iz Štajerske.

Umrl je 3. t. m. v Gradcu vpokojeni prof. Valentin Kernmayer. Služboval je med drugim 15 let kakor profesor v Celju, 16 let pa v Ljubljani. Poučeval je klasično jezikoslovje.

Graščina Ponovič pri Litiji je ravnokar prešla v last Italijanov za 440.000 kron. V teku enega meseca je bila ta graščina dvakrat prodana. Od prejšnjega posestnika gospoda Fr. Hrena sta jo kupila dva Hrvat, od teh pa Italijani. Ker je njihov glavni smoter izkoristiti gozd, bodo grad in druga posamezna poslopja ter ves ostali svet, zlasti travnike, na drobno razprodali, s čimer bo bližnjim kmetom, ki imajo malo polja in travnikov, gotovo jako ustreženo.

Dvajsetletnica slovenskega industrijalca. Gospod Peter Majdič v Celju je slavil včeraj dvajsetletnico kakor industrijalec in trgovec. V tem času je svoja industrijska in trgovska podjetja dvignil na tako visoko stopinjo, da so zaslovela ne samo po vsem Slovenske, nego celo daleč preko mej slovenske domovine.

Gospodarstvo.

Jubilejna pletarska razstava v Radovljici.

V nedeljo 21. t. m. ob 9 in pol uri dopoldne se bo vršila v Radovljici slovesna otvoritev jubilejne pletarske razstave v prostorih c. kr. pletarske šole.

Kakor že svoječasno poročano, ima prireditelj te razstave namen, digniti pletarstvo in vrborejo v naših krajih.

Z ustanovitvijo c. kr. pletarske šole v Radovljici se je nenadoma dvignilo zanimanje za to domačo industrijo med Slovenci, kar znači, da treba le gotovega impulza pa se dvignemo k resnemu delu.

Pletarska razstava v Radovljici nam kaže s svojimi velezanimivimi pojavi, do kolike višine napredka se je pletarstvo dosibdoh že razvilo. Razstave se udeležuje poleg domače šole, več starejših pletarskih šol Avstrije s svojimi izdelki.

Ker je pletarstvo eno najmodernejših industrij, z velikim ozadjem krepke bodočnosti, — ker ima naše domače pletarstvo smoter, iztisniti od našega trga doslej izdatni uvoz iz inozemstva in ker je s pletarstvom v tesni zvezi našemu ljudstvu lepe dobičke zagotavljajoča vzorna vrboreja — se

je nadejati, da se prijatelji domačega narredka v obilem številu vdeležo te razstave. Čisti prihodek razstave je namenjen v podporo ubožnim učencem pletarske obrti.

Razstava bo trajala od 21. t. m. pa do 1. sept. t. l.; odprta bo sleherni dan od 8. ure zjutraj do 7. zvečer.

Vstopnina za osebo 20 stot.

Cene žito poskočilo.

Na žitni borzi v Budimpešti so v ponedeljek cene izredno poskočile. Oves za oktober je poskočil za 16 stotink.

Razne vesti.

14-leten morilec. V vasi Rastevič pri Benkovcu, okraj Zader, je 14-letni Andrej Zubac s strelom iz puške ubil Cvetka Opse-nico, ker je isti baje razžalil njegovo mater in jo hotel ubiti. Mladega morilca so odvedli v zapor.

MALI OGLASI.

Iščeta se za zunaj dva neoženjena voznika, ki sta izvežbana v nakladanju čolnov v gozdu; Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti. 897

Hiša na prodaj primerna za vsako obrt. Ako kdo hoče, odda se zemljišče z nasajenimi trtami. Oglasi se je v ulici Geppa št. 16. 893

Hiša z vrtom in dvoriščem se prodaja v Badihi pri Zavljah. Naslov pove Inzer. odd. Edinosti. 890

Išče se hlev s shrambo za dva konja, ako mogoče v Rojanu. Naslov: Vondracek, ulica Miramar št. 15. 899

Za ietoviščarje. Na Idriji pri Bači na državni cesti, blizu postaje sv. Lucije se dobi stanovanje s kuhinjo in 2 sobama, po potrebi tudi več sob. Lega krasna in zdrava, lepi sprehodi, dobra voda blizu Idrije za kopanje. Cene primerne. Več se izve pri Jožefu Leban na Idriji št. 13, p. av. Luciji. 898

V mlekarni na Kamnem je na prodaj od 3000 do 3500 kg pristnega in zdravega sira. Kdor želi kupiti, naj se obrne pisмено do „Mlekarske zadruge na Kamnem“ ali pa do podpisane. Ceno se izve pri zadrugi ali pa pri Franu Fon-Kofol na Kamnem št. 54, pošta Kobarid. 901

Prodaja se perkal, zefir, zavese, platno, dežnike in sončnike, slike in ogledala. Plačila na tedenske ali mesečne obroke. L e v i — Madonnina 43, prvo nadstropje. 895

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. Ulica Caserma 12, I. 892

Gospod kateri je pustil verižico via Fontana za 20 kron, je opominjan še enkrat, da pride po njo do sobote, ako noče imeti slabih posledic. 902

Dečka od 14—15 let se išče za kruh nositi in tudi druga dela v pekarni. Plača po obnašanju. Naslov daje Inzeratni oddelk Edinosti pod št. 900. 900

Spretnega mizarja Slovenca, ki zna izdelovati in popravljati finejša dela, se išče za trgovino pohištva. Ponudbe pod „MIZAR“ na Inzeratni oddelek Edinosti. 888

Hiša na prodaj enonadstropna v središču v Ajdovščini z mnogo let vpeljano gostilno. Več pove H. Stibil, Trst via dello Scoglio 3. 876

Nova prodajalnica ur in dragocenosti A. BUCHER (ex drug Drag. Vekjeta) CORSO šte. 36 — TRST Nasproti prejšnje prodajal. DRAG. VEKJET. Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstno, srebrnino in žepne ure. Cene zmerne.

Tvrdba Ivan Simitz Barriera 32 s filijalko v ul. Giosue Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsem nove. Specijaleta drobnih predmetov za krojače. 1349

Odpri se je v ul. Gaspare Gozzi 1 MESNICA s prodajo konjskega mesa katero se prodaja po navadnih cenah kakor v drugih mesnicah.

„FLOLLA“ priznan kakor najboljša in neprekosljiva vrsta vseh gumijevih higijeničnih in predmetov in ribjih mehurjev DVELETNA GARANCIJA M. Gál — Trst, Corso 4. Pošiljavo po gl. 2, 3, 4, 5. Delavnica pasov, kletih pasov, elastičnih nogavic, obvez, ravnodržajev, bergetij in bidet, irigatorij od gl. 1-20 naprej. Toplometri za vročice K 2, nav. K — 50.

Najlepše darove za birmo prodaja Emilio Müller najuglednejša in najstarejša prodajalnica ur v Trstu ulica Ponterosso ogel ul. Nuova št. 20 Velika izbira verižic, zlatih in srebrnih ur kakor tudi stenskih ur vsake vrste Ustanovno leto prodajalnice 1850

Brezplačno krasne fotografije za birmo, prvo sv. obhajilo in poroke se ne dobijo nikjer, pač pa po znižani ceni pri odklopanem fotografu A. Jerkiču v Trstu zraven glavne pošte št. 10 v Gorici gosposka ulica šte. 7. V Trstu se slika do 8. ure zvečer pri darobni električni razsvetljavi.

STARA MIRODILNICA Fed. F. Huber Succ. TRST, ul. Barriera vecchia šte. 26. BOGATA ZALOGA barv, povlak, čopišev, pramenj, kemičnih izdelkov, miner. vod, parfi-mov, zamah, železne žlice, elastike za cepljenje, mila in STEKLENIH SIP. Zaloga žvepla in modre galice.

Prodajalnice jestvin Peter Peternel, Trst ulica Giulia 76. Prodaja: kavo, riž, testenine, sladkor, moko, maslo, mlie, olje, sveže in suho sadje, kostanj, otrobi, sočnje itd. Poštno pošiljavo na deželo od 5 kg naprej. Otrobi, moka, oves na drobno in debelo po konkurenčnih cenah. Vsak dan svežo blago.

Pozor! Proda se Pozor! Hotel Vega - Spodnja Šiška ob glavni cesti, 18 minut od glavne pošte ljubljanske, z vrtom v obsegu 1600 m², zasajenim z 20 kostanji, 10 let davka prost, na jako lepem razglednem kraju. V neposredni bližini se bodo zidale delavnice drž. železnic, kamor pride 1500 delavcev. Prostor je tudi izredno pripraven za kavarno, ker šteje že sama Šiška 4373 prebivalcev in nima nobene kavarne. Proda se radi boleznih v rodbini takoj in po ugodni ceni. Potrebni kapital 3000 gl., ostalo se lahko obrestuje s 5% in glavnica odplačuje na obroke. — Eventuelno se da hotel v najem za več let z vsjo opravilo pod ugodnim pogojem. Več pove lastnik ANTON MAVER, Ljubljana, Metelkove ulice št. 19.

Klaja in drobiž treseta (torba) nadomeščuje slamo za domače živali; ista ne diši, je higijenična in izvenredno pivna; napravi suho steljo ter postane izvrsten gnoj. Drobiž treseta za higijenične svrhe je še bolj učinkujoč ter se rabi za disinfeciranje, za kirurški potrebe, obveze, ohrano mesa in rib, sadja, jaje in za omote pošt. pošiljatev. Zaloga v Trstu, ul. delle Poste 14 FRATELLI METELL

EDINA HLADILNA PIJAČA JE: Sumeči citrat ZIRILLI Sumeči citrat „Zirilli“ od vseh cenjen radi neoporečnih higijeničnih lastnosti, napravi jako prijetno, okusno in hladilno pijačo. NB. Sumeči citrat „Zirilli“ je na prodaj samo v sledečih mirodilnicah: Cilia, Ernest Alessio, Alojz Battistutta, Bisiach, Bolle, Brachetti, Brusadina, Brusini, Cumar, Dapretto, Demenia, Dimitrievich, Fornasari, Gatter, Giaschi, Glinscheg, Guarini, Kimez, Krasna, Lavagna, Natog, schmit, Pasco, Petrone, Pettorich, Poropat, Rizzoli, Rutter, Scussinegli, Skok, Toso, Ursich, Wurer, Zadnik, Zernitz, Larzenov, Zudonigo. Ker se da hitro napraviti in radi svojih dobrih lastnosti ne bi smel manjkati v nobeni družini. Nobena pijača ni tako zaželjena kakor ta hladilna pijača, posebno pa v poletnem času in v toplih krajih, kjer se jo porabi v veliki množini. Sumeči citrat „Zirilli“ je, čeprav ni zdravilo, izvrstno sredstvo proti želodčnim boleznim. Slabi tek, duh iz želodca, suhota jezika, bljuvanje in pregretje neha takoj, ako se pije to hladilno pijačo samo kot odžejajočo. Vsi oni, ki slabo prebavljajo, bi morali rabiti ta izdelek, ki nadkriljuje vse druge pijače te vrste. NB. Sumeči citrat „ZIRILLI“ ni enak drugim izdelkom slabe vrste, katere se prodaja, ampak ima jako prijeten okus, in napravi izvrstno sumečo limonado. Ako se kupuje na drobno, paziti treba na prevaro; poskusiti treba, ako ima limonadov okus. Zaprtost, ki se pojavlja sedaj tako pogostoma, za kar se rabi navadno vsakovrstna mečila, izgine takoj, ako se pije Sumeči citrat „Zirilli“, kateri vzdržuje telo v popolnem redu. Potniki, letoviščarji, oni, ki morajo dosti sedeti ali pa so daleč od zdravniške pomoči, so vedno preskrbljeni s to pijačo, ki jo rabijo v slučaju zaprtosti ali slabosti, tembolj, ker se ohrani dolgo časa radi zrnate oblike, kar daje možnost, da se nosi vedno pri sebi. Sumeči citrat „Zirilli“ je vrhu tega najuspešnejše sredstvo proti morskimi boleznim. Tovarna: Trst, ulica Alessandro Manzoni št. 6. -- Telefon 1863.